

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
ÁLTALÁNOS ORVOSTUDOMÁNYI KAR

www.aok.pte.hu

Gátolt orrlégzés okai. Orrüreg
gyulladásos betegségei.
Szaglászvizsgálat.

Gátolt orrlégzés okai I.

infektív rhinitisek	allergiás rhinitis	nem allergiás rhinitisek (NAR)
<p>„nátha”</p> <p>többnyire <u>vírusos</u> rhino-, echo-, coxackie-, influenza-, parainfluenza, adenovírus</p> <p><7-10 nap</p> <p><u>bakteriális felülfertőződés</u> 2%-ban</p> <p>Strept. Pn., Moraxella cat. Haemoph. Infl.</p>	<p>IgE-közvetített fokozott immunválasz</p>	<ul style="list-style-type: none">• atrófiás• gusztatoros• foglalkozási• hormonális• gyógyszer-indukált• NARES (nem allergiás rhinitis eosinophyiliával syndroma)• idiopátiás

Gátolt orrlégzés okai II.

◆ Anamnézis

- állandó (pl. septumdeviatio) vagy időszakos (pl. intermittáló AR)?
- társul hozzá más tünet?

orrváladékozás, szaglászscsökkenés, tüszögés, szemviszketés, hallászscsökkenés, ismétlődő orrvérzések

◆ Fizikális vizsgálat

- orrcsúcs emelése: sublaxalt septum
- rhinoscopia anterior
- endoscopia/ fiberoscopia (az orrüreg egészének, orrjáratok vizsgálatához elengedhetetlen)

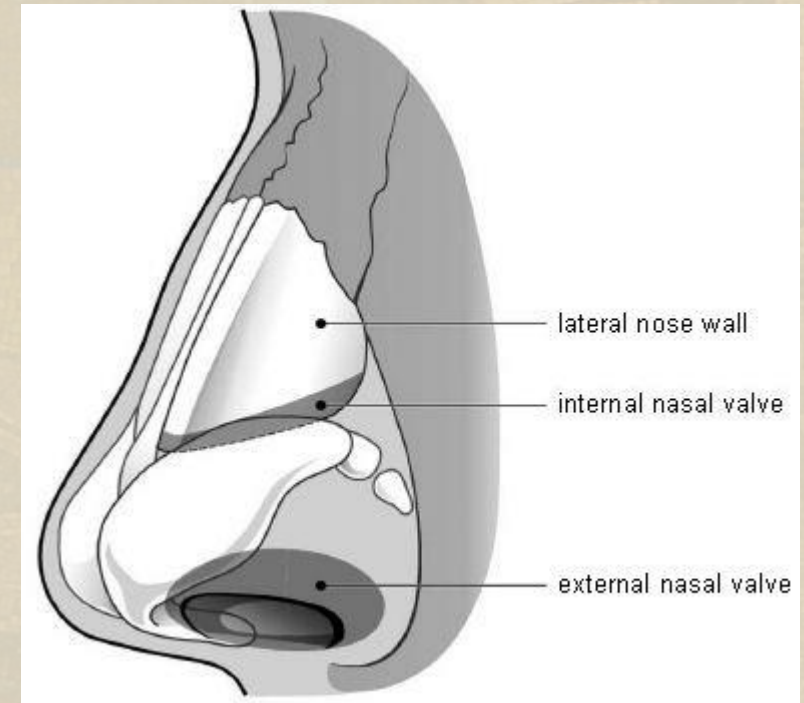
Gátolt orrlégzés okai III.

◆ Fiziológiai háttér

- az orrlégzés érzete az ún. nasal valve
areában (külső és belső nasal valve) alakul ki

→ a mögötte lévő szűkületek nem okoznak szubj. nehezített orrlégzést

- az alsó orrkagylók nyálkahártyájának vastagsága ciklikusságot mutat (2-8 óránként az azonos oldali nyh. vastagsága csökken, míg ezzel párhuzamosan az ellenoldalié növekszik)

Orrüreg gyulladáisos betegségei I.

◆ Akut virális rhinosinusitis – AVRS

kórokozók: rhinovírus, ECHO-vírus, Coxackie-vírus, influenza-, parainfluenzavírus, adenovírus

lefolyás: <10 napig tart (spontán gyógyul)

lelet: vizes, mukózus orrfolyás, lobos orrnyálkahártya

terápia: nyálkahártya lohasztáson kívül egyéb kezelés nem szükséges

◆ Akut bakteriális rhinosinusitis – ABRS

AVRS kb. 3-5%-ból alakul ki

kórokozók: Streptococcus pneumoniae, Haemophilus influenzae, Moraxella catarrhalis

lefolyás: Akár több hétig tartó, az első hét után romló, de 3 hónapnál tovább nem áll fenn (Az intermittáló forma, évi 2-3 legalább 10 napig tartó epizód)

tünetek: Orrdugulás, gennyes orrfolyás, arcfájdalom, szaglászvesztés (fejfájás, láz, rossz lehelet, köhögés, fogfájdalom)

lelet: lobos orrnyálkahártya, gennycsorgás az orrmelléküregekből (endoszkóp!!) !

terápia: nazálszteroid (nyálkahártya lohasztókra csak D evidencia van)

antibiotikum (amoxicillin 10 napig!/cefuroxim, gyógyszerallergia esetén levo-/moxifloxacin)

◆ Akut posztvirális rhinosinusitis – APVRS

AVRS során javuló panaszok, majd ismételt rosszabbodás

gyakran ABRS-nek diagnosztizálják a panaszok alapján és feleslegesen antibiotikumot írnak fel

→ fontos a fiz. vizsg., gennycsorgás észlelése

terápia: nazálszteroid

Orrüreg gyulladáisos betegségei II.

◆ **Chronicus rhinosinusitis (CRS)**

multifaktoriális betegség **HÁROM HÓNAPNÁL TOVÁBB FENNÁLLÓ PANASZOKKAL**

fenotípusok: polipos és nem polipos forma

endotípusok: számos alcsoport az aktivált jelátviteli utak és citokinek/kemokinek alapján

tünetek: alábbiak közül min. 2 fennállása szükséges

-major tünetek: **orrlégzési gátoltság/orrváladékozás** – MINDIG JELEN KELL LENNIE

szaglászscsökkenés

orrmelléküregek feletti nyomásérzékenység/teltségérzés

- minor tünetek: fejfájás, láz, rossz lehelet, köhögés, fogfájdalom

terápia: 1. konzervatív – min. 3 hónapig nazálszteroid használata (javulás esetén folytatandó)

2. műtéti – konz. terápiára nem javuló betegeknél FESS (funkcionális endoszkópos orrmelléküreg műtét) **MINDEN ESETBEN KÖTELEZŐ ELŐTTE CT KÉSZÍTÉSE**

sürgősségi FESS – szövődményes ABRS vagy CRS akut exacerbációja esetén!!

Orn

◆ All

fokozó

XXI. s

tünetel

patofiz

csopor

terápia

◆ a tü

◆ allerg

◆ életn

◆ tünet

Enyhe interm.	Köz.s/ súlyos interm.	Enyhe perziszt.	Közepes/ súlyos perzisztáló
			Orális szteroid-lökés / vazokonstriktor 10-14 nap
Nazális szteroid			
Intranazális kromoglikát			
Orális II. generációs antihisztamin Allergénkerülés, betegoktatás			
I helyileg antihisztamin/kromoglikát/membránstabilizátor			
			Immunterápia

Szaglásvizsgálat I.

- ◆ Az ízézés zavaraiival együtt a populáció kb. 1%-át érintik.
- ◆ Okok:
 - rhinológiai betegségek (pl. CRS, olfactoricus neuroblastoma)
 - fejsérülés
 - neurológiai kórképek (pl. Parkinson vagy Alzheimer-kór)
 - gyógyszerek (ACEI, ARB gátlók, diuretikumok, kálium csatorna blokkolók, anitepileptikumok, antidepresszánsok)
 - toxinok (alkohol, kokain, dohányzás során képződő károsanyagok, ammónia, formaldehid, kénsav, hajfestés, festés, hegesztés során használt vegyszerek)
 - autoimmun kórképek (SLE, Sjögren-szindróma)
 - endokrinológiai betegségek (hypothyreosis, diabetes mellitus Cushing-kór)
 - egyéb hajlamosító tényezők : férfi nem, terhesség, idős kor
- ◆ Az életminőség romlásán túl veszélyt jelenthet: rothadó, romlott ételek elfogyasztása, tűz- és egyéb gázok érzékelésének hiánya katasztrófához vezethet

Szaglásvizsgálat II.

Szaglás zavarai:

- ◆ **hyposmia** — csökkent képesség, kvantitatív zavar
- ◆ **anosmia** — szaglás teljes hiánya, kvantitatív zavar
- ◆ **partialis anosmia** — szagra specifikus, a többi szag érzékelése nem szenved zavart, kvantitatív zavar
- ◆ **hyperosmia** — extrém ritka, migrénhez asszociálódhat, kvantitatív zavar
- ◆ **parosmia** — szaginger határára, torzult érzékelés, kvalitatív zavar
- ◆ **phantosmia/ olfactoricus hallucinatio** — szaginger nélkül, pl. olfactoricus neuroblastomában, kvalitatív zavar

Szaglásvizsgálat III.

- ◆ Objektív szaglásvizsgálat (hétköznapokban nem használatos)
olfactometer

- ◆ Szubjektív szaglásvizsgálatok

Sniffin' Stick teszt: 3 részből áll

1. szaglásküszöb meghatározás(feniletilalkohol)

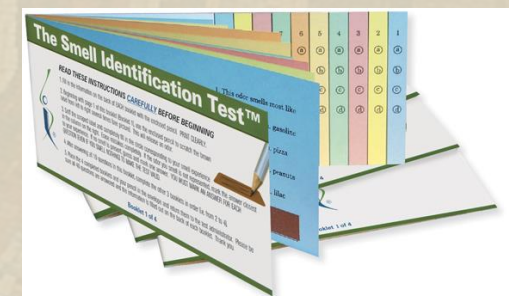
2. szag megkülönböztetés

3. szagfelismerés

UPSIT (University of Pennsylvania Smell Identification Test)

40 egyszerű választásos teszt füzetek

csak szagfelismerés

Septum haematoma ellátása: incízió

A septum porcos váza és porchártya között kialakuló vér gyűlem!

CAVE: a porc vérellátását a porchártyából kapja → ellátás nélkül a porc elhalásához vezet!!

- ◆ Etiológia:
 - traumát követően
 - iatrogén: postop. pl. septumplastica után
- ◆ Fizikális vizsgálat: rhinoscopia anterior
 - a septum kiszélesedése látható, mely vattasróffal benyomható

Septum haematoma ellátása, incízió

- ◆ Ellátás:

1. incízió a punctum maximumon
2. vérömleny leszívása orrüregi szívóval/ eltávolítása curette kanállal, sz.e. drenálás
3. réteges orrtamponálás

- ◆ Szövődmények:

- porcelhalás
- septum abscessus

